

Č. j. USTR 2-32/2026
PID USTRX002Z3SH

Počet stran: 8
Počet příloh: 0

Praha dne 29. července 2026

Zápis z 8., veřejného jednání Rady ÚSTR

Datum: 29. července 2026 ve 14:30 hodin

Místo konání: Palác Archa, velká zasedací místnost

Přítomni: J. Mihola, M. Palouš, L. Navara, H. Kubátová, M. MacDonagh –
Pajerová, L. Kudrna, K. Nedvědícký, D. Výborová

Zoom: J. Mrzena, M. Klíma

Zápis napsal [REDACTED]

NÁVRH PROGRAMU:

- 1) Schválení programu, *K projednání a k rozhodnutí*
- 2) Verifikace zápisu ze 7. jednání Rady ÚSTR 2026, *K projednání a k rozhodnutí*
- 3) Informace o činnosti (Předkladatel: L. Kudrna), *Pro informaci*
- 4) Digitalizace v ABS (Předkladatel: M. Urbánek), *Pro informaci*
- 5) Odměna pro ředitele ÚSTR, *K projednání*
- 6) Soudní a správní řízení, personálie (Předkladatel: L. Kudrna), *Pro informaci*
- 7) Výroční zpráva 2026 - obecně i konkrétní zadání přípravy, *K projednání*
- 8) Informace o naplňování plánu a hospodaření za 1. pololetí 2026, informace o návrhu rozpočtu 2027 a SDV 2028–2029 (Předkladatel: D. Výborová), *Pro informaci*
- 9) Různé

Předseda J. Mihola zahajuje jednání ve 14:30.

Bod 1/ Schválení programu

Usnesení č. 1/08/26: Rada ÚSTR souhlasí s přítomností J. Mrzeny a M. Klímy na jednání Rady ÚSTR distančně – online prostřednictvím aplikace Zoom.

Hlasování (pro: proti: zdržel se): 7:0:0

Usnesení bylo přijato.

Usnesení č. 2/08/26: Rada ÚSTR schvaluje program 8. jednání dne 29. července 2026 s předřazením bodu 8/ Informace o naplňování plánu a hospodaření za 1. pololetí 2026, informace o návrhu rozpočtu 2027 a SDV 2028 – 2029 za bod 2/ Verifikace zápisu ze 7. jednání Rady ÚSTR 2026.

Hlasování (pro: proti: zdržel se): 7:0:0

Usnesení bylo přijato.

Bod 2/ Verifikace zápisu ze 7. jednání Rady ÚSTR 2026

M. MacDonagh – Pajerová uvádí, že by Rada měla mít samostatný, oddělený, transparentní sekretariát, který by mj. zpracovával zápisy z jednání. J. Mihola uvádí, že se tomuto tématu může Rada věnovat v bodě Různé.

Usnesení č. 3/08/26: Rada ÚSTR schvaluje zápis ze 7. jednání Rady ÚSTR ze dne 17. června 2026.

Hlasování (pro: proti: zdržel se): 7:0:0

Usnesení bylo přijato.

Bod 3/ Informace o naplňování plánu a hospodaření za 1. pololetí 2026, informace o návrhu rozpočtu 2027 a SDV 2028–2029

D. Výborová informuje členy Rady o čerpání rozpočtu v 1. pololetí 2026. Dále informuje o návrhu rozpočtu 2027 a střednědobého výhledu rozpočtu 2028–2029. Informuje o nadcházejícím jednání s ředitelem odboru Odbor Státní rozpočet, Ministerstva financí ČR ohledně nadpožadavků k rozpočtu, které byly již Radě předloženy v květnu.

D. Výborová následně zodpověděla dotazy členů Rady.

Usnesení č. 4/08/26: Rada ÚSTR bere na vědomí informace o naplňování plánu a hospodaření za 1. pololetí 2026 a o návrhu rozpočtu 2027 a SDV 2028 – 2029.

Hlasování (pro: proti: zdržel se): 7:0:0

Usnesení bylo přijato.

Bod 4/ Informace o činnosti

L. Kudrna informuje o činnostech ÚSTR za uplynulé období. Ve dnech 10. až 11. června proběhla mezinárodní konference *Československo v letech 1948–1953* ve spolupráci s Jihočeským muzeem a Státním oblastním archivem, a to v Českých Budějovicích. Dne 15. června se uskutečnila vernisáž výstavy *Básník v ghettu* v Paláci Archa. Dne 17. června 2026 se uskutečnila v Třebíči odborná konference *Babice – rudá heydrichiáda*. Dne 24. června 2026 pokračoval v Paláci Archa přednáškový cyklus *30 případů majora Zemana*. Dne 26. června 2026 se na Ďáblickém hřbitově uskutečnil pietní akt za oběti komunistického režimu.

V Kostece sv. Vavřince v Seči probíhá do 20. srpna výstava *Nebe bylo plné hvězd*, dále je k dispozici online výstava *Ideopolicie*, která vznikla ve spolupráci s ABS.

Během daného období deset zaměstnanců Odboru výzkumu a vzdělávání aktivně vystoupilo na mezinárodních konferencích, uskutečnili tři přednášky a referáty pro veřejnost, zatímco oddělení občanského vzdělávání uskutečnilo dvě přednášky a jeden workshop. Zaměstnanci Odboru výzkumu a vzdělávání odevzdali či publikovali dvě studie, jeden článek a dvě odborné revize textu.

Monografie P. Blažka *Živé pochodně v sovětském bloku*, vydaná v anglickém jazyce, se dočkala příznivé recenze v Times Literary Supplement, někdejší přílohy The Times. P. Blažek, společně s vedoucím oddělení publikací, S. Škodou, představili v polovině července ukrajinský překlad monografie ve městech Luck a Chmelnyckyj.

ÚSTR připravuje novou celostátní soutěž pro mladé badatele a také pamětníky historických událostí. *Cena Jiřího Lišky*, zaměřená na moderní dějiny, bude oficiálně vyhlášena 1. října 2026.

Dále probíhá intenzivní činnost na nových zákonných agendách, o kterých ředitel detailně informoval na posledním zasedání Rady v Kanicích.

Za dané období vyšly dvě nové publikace: *Od sametu k rozdělení*, a nové, doplněné vydání *Systémově zneužitá a zneužívající čs. psychiatrie v soft-sovětském stylu (1948–1989)*.

Dále L. Kudrna srdečně zve členy Rady dne 21. srpna na festival *Nevermore*, který proběhne na Výstavišti Holešovice, a týž den na pietu u památníku Jiřího Sozanského na Kampě. Ve dnech 26. až 27. srpna proběhne *Mezinárodní letní škola pro učitele*, 7. září se uskuteční tradiční pieta za R. Siwiece. Ve dnech 8. až 10. září proběhne *Letní škola církevních dějin* v Paláci Archa.

Klíčovou agendou pro tento rok je udržení Archivu bezpečnostních složek v rámci kapitoly ÚSTR.

K. Nedvědický informuje o dopisu prezidenta IPN, který vyjádřil podporu ABS a

potěšení nad rozsahem spolupráce. V dopise se zároveň IPN ohradilo proti tomu, aby ABS přešlo do Národního archivu. Proběhlo navázání spolupráce se Smíchovskou střední a gymnáziem. Dne 2. srpna proběhne vystoupení v Babičích. Připravuje se konference *Fenomén Baťa a totality* ve Zlíně. V Berlíně proběhne otevření výstavy a domluva dohod o spolupráci.

Usnesení č. 5/08/26: Rada ÚSTR bere na vědomí informace o činnosti.
Hlasování (pro: proti: zdržel se): 7:0:0

Usnesení bylo přijato.

Bod 5/ Digitalizace v ABS

J. Mihola vítá [redacted] na jednání Rady. [redacted] představili materiál zpracovaný na základě požadavku Rady ÚSTR z minulého jednání ohledně metriky stavu digitalizace.

[redacted] následně zodpověděli dotazy členů Rady.

M. Klíma se dotazuje, zda je možné stav digitalizace také vztáhnout na archiválie dle kategorie důležitosti. L. Navara navrhuje také zohlednit stav digitalizace dle témat.

M. MacDonagh – Pajerová se domnívá, že by se zástupci ABS měli účastnit jednání Rady a dotazuje se, zda je vedení ABS informováno o průběhu jednání ohledně novely zákona č. 181/2007 Sb., a o dopisu ředitele NA asistentovi senátora [redacted]

L. Kudrna sděluje, že mezi vedením ÚSTR a ABS se konají pravidelné porady, dopis ředitele NA byl vedení ABS předán a stanovisko vedení ÚSTR a ABS je součástí podkladů na toto jednání. K. Nedvědický doplňuje, že vedení ABS se společně s vedením ÚSTR zúčastňuje jednání s předsedy jednotlivých poslaneckých klubů.

H. Kubátová se dotazuje na další rozvoj digitalizace a eBadatelny. Dále se zajímá o pravidla ABS pro využívání nástrojů umělé inteligence, zejména o nakládání s archivními dokumenty při jejich vkládání do externích nástrojů AI a o ochranu informací, které tyto dokumenty obsahují. V souvislosti s diskusí o budoucím institucionálním uspořádání ABS se H. Kubátová dotazuje na možné právní a praktické důsledky případného začlenění archivu pod NA. Zejména žádá o vyjasnění, zda a případně proč by taková změna měla ovlivnit režim zpřístupňování archiválií bezpečnostních složek podle § 37 odst. 5 zákona č. 499/2004 Sb., který pro tyto archiválie stanoví výjimku z některých obecných omezení nahlížení do archiválií obsahujících osobní údaje

[redacted] uvádí, že optika stavu digitalizace archiválií dle důležitosti je zajímavá v rámci komunikace směrem k veřejnosti, bude probráno v rámci jednání mezi vedením ÚSTR a ABS. Potvrzuje, že probíhají pravidelná setkání mezi vedením ÚSTR a ABS. Dále nastiňuje argumenty pro setrvání ABS v ÚSTR. Co se týče externích financí, tak ABS nemá grantovou politiku, ale je možné, že by grant mohl být zrealizován přes ÚSTR.

J. Mrzena uvádí, že Rada potřebuje mít dostatečný argumentář k podporování názorů a vyjednávání současného vedení ÚSTR a ABS. Rada ÚSTR v novém složení by se na

základě takového argumentáře měla postavit za to, že ředitel ÚSTR a ABS mají plnou podporu Rady, aby nadále ve své činnosti pokračovali. Rada by měla k tomu přijmout usnesení. Argumentář by měl být stručný – právního charakteru na základě rozhodnutí nejvyšších soudních instancí.

H. Kubátová vysvětluje, že svou práci v Radě vnímá také jako závazek vůči těm, kteří se zasloužili o obnovení demokracie. Upozorňuje, že ani v současnosti nelze demokratické principy považovat za samozřejmé a že v české společnosti i politice existují síly, které některé z nich zpochybňují či oslabují. Právě proto považuje za důležité přistupovat k diskusím o budoucnosti ÚSTR a ABS věcně, snažit se porozumět různým pohledům a právním výkladům a hledat pragmatickou spolupráci mezi těmi, kteří sdílejí respekt k demokratickým principům, a to jak uvnitř Rady, tak mimo ni.

L. Navara upozorňuje, že se v diskusích o budoucnosti ABS se často argumentuje možným komplikovanějším přístupem badatelů k archivním materiálům. Jde ale také o to, že ÚSTR má ze zákona plynoucí povinnosti, které vyžadují přímou práci s materiály ABS. Otázka začlenění ABS a bezproblémového přístupu k archivním materiálům tak, jak je tomu doposud, je tedy důležitá především pro Ústav samotný a pro jeho budoucnost. Současný systém je plně funkční, což L. Navara při své práci sám opakovaně ověřil.

M. MacDonagh – Pajerová navrhuje, aby byl na jednání Rady pozván ředitel NA a ředitel ABS, aby předložili argumenty k dané problematice.

L. Kudrna uvedl, že bez ABS nemůže ÚSTR naplňovat literu zákona č. 181/2007 Sb., ani nové zákonné agendy. K. Nedvědický doplňuje nálezu Ústavního soudu, který je pro všechny strany závazný.

██████████ předkládá argumenty k setrvání ABS v ÚSTR také z hlediska IT a technologií.

J. Mrzena se odpojil v 16:40.

Usnesení č. 6/08/26: Rada ÚSTR bere na vědomí informace o digitalizaci v ABS a celou diskusi ohledně budoucnosti ABS. Rada ÚSTR žádá ředitele ABS o přípravu jednoduchého a srozumitelného argumentáře, proč by měl ABS fungovat ve stejném modu s ÚSTR, a to do příštího jednání Rady ÚSTR.

Hlasování (pro: proti: zdržel se): 6:0:0

Usnesení bylo přijato.

J. Mihola uvádí, že zjistí stav věci ohledně zákona.

Dle vývoje a stavu věci by Rada ÚSTR eventuálně pozvala na své zářijové jednání ředitele NA a ředitele ABS.

M. MacDonagh – Pajerová navrhuje, aby se vedení ABS účastnilo jednání Rady, jako tomu bývalo. M. Klíma upozorňuje na to, že jednání Rady jsou veřejná a účastnit se může kdokoli. J. Mihola upozorňuje, že na každém jednání Radě nejsou v programu témata ohledně ABS. L. Kudrna upozorňuje, že od roku 2022 se ABS

nikdy automaticky neúčastnilo jednání, Rada si může kohokoliv, včetně vedení ABS přizvat na své jednání, jak ostatně dle litery zákona činí. L. Navara upozorňuje, že Jednací řád stanovuje, kdo se jednání Rady pravidelně účastní – ředitel ABS ve výčtu není.

Usnesení č. 7/08/26: Rada ÚSTR vzhledem k důležitosti ABS pro ÚSTR vyjadřuje přání, aby se vedení ABS účastnilo ÚSTR zasedání Rady ÚSTR.

Hlasování (pro: proti: zdržel se): 1:3:2

Pro: M. MacDonagh – Pajerová

Proti: M. Klíma, M. Palouš, L. Navara

Zdržel se: J. Mihola, H. Kubátová

Usnesení nebylo přijato.

Bod 6/ Odměna pro ředitele ÚSTR

H. Kubátová navrhuje, aby odměňování ředitele ÚSTR vycházelo z předem stanovených kritérií, která budou reflektovat hlavní oblasti činnosti Ústavu. Mezi ně řadí zejména kvalitu řízení a managementu, vědeckou činnost, vzdělávací činnost a popularizaci, přičemž všechny tyto oblasti by měly být provázány také s mezinárodní spoluprací. Navrhuje, aby pro jednotlivé oblasti byla stanovena konkrétní kritéria či indikátory, podle nichž by bylo možné činnost ředitele hodnotit. H. Kubátová se zavazuje připravit jejich návrh pro další jednání Rady.

Usnesení č. 8/08/26: Rada ÚSTR se usnesla na odměně pro ředitele ÚSTR za 1. pololetí roku 2026 ve výši [REDAKCE]. Rada ÚSTR dále prodiskutovala přijatá kritéria na 2. pololetí, do příštího jednání v srpnu můžou členové Rady připomínkovat, vznášet návrhy, doplnění, aktualizace. Rada ÚSTR žádá ředitele ÚSTR o vložení koncepce Ústavu na webové stránky. Dále žádá ekonomickou náměstkyni o doplnění tabulky odměn zaměstnanců o položku procentuálního vyjádření odměny k platu.

Hlasování (pro: proti: zdržel se): 6:0:0

Usnesení bylo přijato.

Bod 7/ Soudní a správní řízení, personálie

L. Kudrna informoval členy Rady o soudních sporech a správních řízeních od roku 2022 do současnosti vč. ekonomických souvislostí. Dále představil fluktuaci zaměstnanců za 1. polovinu roku 2026.

L. Kudrna a K. Nedvědický následně zodpověděli dotazy členů Rady.

Usnesení č. 9/08/26: Rada ÚSTR bere na vědomí informace o soudních a správních řízeních a fluktuaci zaměstnanců za 1. polovinu roku 2026.

Hlasování (pro: proti: zdržel se): 6:0:0

Usnesení bylo přijato.

Bod 8/ Výroční zpráva 2026 - obecně i konkrétní zadání přípravy

J. Mihola informuje o projednání Výroční zprávy 2025 v Ústavně – právním výboru Senátu, kde byla Výroční zpráva jednomyslně vzata na vědomí. Dále informuje o diskusi, která v rámci projednání Výroční zprávy v Senátu proběhla.

M. Klíma navrhuje a doporučuje v souvislosti s Výroční zprávou do konce roku promyslet a přepracovat Jednací řád. L. Navara upozornil, že poslední Výroční zpráva byla dokončena a předána po termínu, který je stanoven současným Jednacím řádem. Souhlasí s tím, že zdržení bylo způsobeno více faktory, ale apeluje na takovou přípravu a takový časový plán, aby termíny byly napříště dodrženy. S tím, že je možné v Jednacím řádu termín upravit. Také se domnívá, že by první verze, která bude zaslána Radě, měla již projít editorskou úpravou. L. Kudrna souhlasí, zároveň upozorňuje na to, že termíny jsou plně v kompetenci Rady. Navrhuje, aby v polovině února předložil ředitel ÚSTR Radě první verzi, která bude po jazykové úpravě, nejpozději do konce května by pak byla VZ v Senátu.

J. Mihola navrhuje, aby na únorové Radě byla Výroční zpráva Radě předložena. Proces připomínkování směrem ke schválení by bylo do březnového jednání Rady, rezerva na případná vylepšení by byla do dubnového jednání Rady. L. Navara apeluje na řádné promyšlení termínů a jejich následné dodržení. Navrhuje využít Výroční zprávu za rok 2025 jako podklad pro vzor budoucích Výročních zpráv.

Dále proběhla debata ohledně problematiky předkládání Výroční zprávy za ÚSTR a ABS dohromady. L. Kudrna uvádí, že od roku 2007 se pokaždé předkládala Výroční zpráva za ÚSTR a ABS dohromady, jedná se o jednu rozpočtovou kapitolu. H. Kubátová navrhuje konsensuální řešení, a to oddělit kapitolu o ÚSTR a ABS graficky.

Usnesení č. 10/08/26: Rada upřesní harmonogram přípravy Výroční zprávy 2026 v kontextu připravované revize Jednacího řádu.

Hlasování (pro: proti: zdržel se): 5:0:0

Usnesení bylo přijato.

(M. Klíma byl v momentě hlasování odpojen.)

Bod 9/ Různé

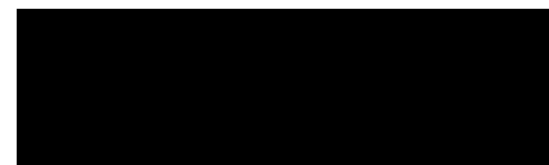
L. Kudrna informuje o prohlídce budovy v ulici Drahobejlova – zápis z prohlídky byl předložen členům Rady.

Dále proběhla diskuse ohledně setkání s [REDAKCE] která odmítla nabídnutou schůzku se dvěma delegovanými členy Rady ÚSTR. M. Klíma nesouhlasí s pozváním [REDAKCE] na jednání Rady, neboť veškeré argumenty již členové Rady slyšeli nebo obdrželi písemně a Rada již není schopna se k nim vyjádřit jinak, než jak již učinila. M. MacDonagh – Pajerová by [REDAKCE] na jednání Rady pozvala. L. Navara uvedl v této diskusi, že je pro to, aby byla vyslechnuta Radou. Každý by měl

mít právo být vyslechnut. H. Kubátová žádá o poskytnutí podkladových materiálů k této záležitosti. Uvádí, že se v této věci necítí být v konfliktu zájmů a je připravena vyslechnout [REDACTED] stejně jako kohokoli dalšího, kdo Radě předloží informace relevantní pro její činnost. Považuje za součást své role členky Rady se s takovými informacemi seznámit a náležitě se jimi zabývat.

Předseda J. Mihola ukončuje jednání v 19:23.

Termín příštího zasedání: 26. srpna 2026, palác Archa.

Mgr. Jiří Mihola, Ph.D.

předseda Rady

Ústavu pro studium totalitních režimů